

Turkish Studies

Social Sciences

Volume 13/18, Summer 2018, p. 1095-1118

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14076>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Eylül 2018

✓ Accepted/Kabul: Eylül 2018

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Abdurrahman İLĞAN – Doç. Dr. Engin ASLANARGUN – Dr. Öğr. Üyesi Abdi GÜNGÖR

This article was checked by iThenticate.

ÖĞRETİM ELEMANLARININ SINIF İÇİNDE KARŞILAŞTIKLARI İSTENMEYEN DAVRANIŞLAR*

Ahmet SAPANCI** - Aslıhan KUYUMCU VARDAR***

ÖZET

Öğrenme ile ilgili kazanımlara ulaşmayı engelleyici istenmeyen öğrenci davranışlarının sıklığının belirlenmesi ve bunların ortadan kaldırılmasına yönelik çözüm önerilerinin ortaya konması, öğrenme kalitesini ve verimliliği artırmak için son derece önemlidir. Alan yazın incelendiğinde istenmeyen davranışlara yönelik yapılan araştırmaların genellikle ilköğretim ve lise düzeyinde olduğu, yükseköğretim düzeyindeki çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, üniversite öğretim üyelerinin öğrenme öğretme sürecinde sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışların sıklığı ve bu davranışlar karşısında rahatsız olma düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu yönüyle ilgili alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

Veriler 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Düzce Üniversitesinde görev yapmakta olan toplam 122 öğretim elemanından toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından uzman görüşleri alınarak geliştirilen İstenmeyen Davranışların Belirlenmesi Anketi kullanılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre; öğretim elemanlarının en sık karşılaştıkları istenmeyen davranışlar arasında; derste cep telefonu veya tabletle ders dışı internet sitelerine girmek, cep telefonu ile mesajlaşmak, izin almadan sınıfa girip çıkmak, derse yeterince dikkatini vermemek, ödevi zamanında getirmemek, ödev ve araştırmalarında bilgi hırsızlığı yapmak ve derse hazırlıksız gelmek yer almaktadır. Öğretim elemanlarını en çok rahatsız eden istenmeyen davranışlar olarak; derste cep telefonu ile konuşmak, cep telefonu veya tabletle ders dışı internet

* Bu makale 1.Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde, (18-24 Eylül 2017, Granada) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Dr. Öğr. Üyesi Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, El-mek: ahmetsapaneci@duzce.edu.tr, ahmetsapaneci@hotmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim ABD, El-mek: aslihankuyumcu@duzce.edu.tr

sitelerine girmek, derse yeterince dikkatini vermemek, rahatsız edici bir şekilde sakız çiğnemek, sınıf arkadaşlarının görüşleri ile ilgili alaycı ve küçümseyici davranmak, siyasi ve dini vb propaganda yapmak olarak sıralanabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme-öğretme süreci, istenmeyen davranışlar, öğretim elemanı

UNDESIRABLE BEHAVIORS IN THE CLASSROOM FACED BY THE LECTURERS IN HIGHER EDUCATION

ABSTRACT

Determining the frequency of students' disruptive behaviors that prevent to reach learning outcomes and suggesting solutions to eliminate those are crucial to improve learning quality and efficiency. When the literature is examined, it is seen that the studies related with the disruptive behaviors are generally conducted in primary and high school level and the studies at the higher education level are quite limited. In this research, it was aimed to determine the frequency and the degree of disturbance level of the disruptive behaviors encountered in the class during the teaching and learning process by university lecturers. It is thought that with this perspective it will contribute to the literature. Descriptive survey model was used in the study. The data were collected from a total of 122 lecturers who worked at Düzce University during the academic year of 2016-2017.

According to the findings of the research, among the most common disruptive behaviors faced by the instructors can be listed as follows; using mobile phone or tablet to enter the internet for extracurricular activities, messaging with mobile phone, entering and leaving the class without permission, not giving enough attention to the lesson, not bringing homework on time, plagiarism in projects and research, and coming to the class without preparation. As the disruptive behaviors which disturb the lecturers most can be listed as follows; talking with mobile phone during class, using mobile phones or tablets to connect internet for extracurricular activities, not paying enough attention to the lesson, chewing gum in a distracting manner, to be sarcastic and sardonic about the opinions of classmates, to make political, religious, etc. propaganda.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

The learning-teaching process is the most important component affecting the quality and level of achievement of the objectives. When an effective learning environment is established in the classroom, an important step is taken towards the achievement of the goals of the students. In this case, the most important planner in the learning environment is the teacher. Teachers need to consider factors that facilitate effective learning during their planning. Therefore, teachers

have the responsibility of creating a positive communication with the students based on mutual trust, using different learning models, methods and techniques appropriate to the level and needs of the students and giving importance to the necessary skills with a student-centered understanding in the classroom.

Teachers have some difficulties with students who have different abilities and needs in their classes and who have different socio-cultural characteristics. In particular, teachers are most challenged to effectively manage these students with different characteristics and to realize the learning process that will provide permanent learning.

However, the characteristics of the generation they are in play an important role in managing students' behaviors. Especially in the classes of students who were born after 1982 and named as Y Generation lecturers experience various difficulties. Some observed characteristics of this generation can be listed as; to give more importance to social activities than academic life, to spend a lot of time in social sharing, to spend time in the internet rather than in the library. All these features are directly reflected in the students' classroom behaviors and study habits. (McMahon and Pospisil, 2005). Therefore, it is very important to develop strategies for undesirable behavior by taking into account the characteristics of the students.

Several studies have been conducted to identify undesirable behaviors in the classroom. Although these behaviors vary according to educational levels, student characteristics and teacher perception, they are similar in basic points. Öztürk (2005, p.157) states that the positive or negative perception of behaviors may change according to the current characteristics of the classroom environment.

Undesirable behaviors can be considered as behaviors that disturb other students in the classroom, disrupt the learning-teaching process in the classroom, and which contradict the legal expectations and rules of the school and the teacher or create confusion in the classroom. These behaviors; vary according to the level of disturbance. Examples of such behavior are whistling, talking loudly, cheating, not listening to the lesson, making noise, hurting friends or giving damage to class items. As a result of these behaviors, both students and teachers are affected negatively (Tertemiz, 2000, p.65; Öztürk, 2005, p. 158).

Cummings (2000, p. 115) has a more detailed description of these behaviors ranging from the smallest to the life-threatening behaviors. According to this; not listening to the lecture, making noise during the lecture, lying, being busy with the cell phone, not preparing for the lesson, talking without permission, not being interested in the lesson, asking uncomfortable questions, talking slang, cheating, hitting friends, sleeping during lessons, chewing gum eating, playing with any object in a disturbing manner (pencil, eraser, etc.) are indicated as undesirable behavior.

Yiğit (2012), categorises undesirable student behavior as related with the individual, group and the lecturer. The first category sample behaviors are; coming to class unpreparedly, arriving late, disobeying the rules of courtesy. The second category examples are; not establishing a healthy communication with friends, disturbing other friends in the course and so on. The last category samples are; not doign homework,

not being able to communicate with the teacher and defying. Öztürk (2005, p. 159) groups undesirable student behavior as; academic, social, physical equipment and harming environment. Examples of these behaviors include: not being interested in the lesson, being passive, not performing tasks, being in conflict with the teacher or a friend, giving damage to class items. When the statements about the definition of undesirable behaviors are examined; It can be said that there are similarities in the items which are reflected negatively to the learning-teaching process. When the literature is examined, it is recommended to determine the causes of behaviors among the things to be done for the solution of the undesirable behavior.

Purpose of the Study

Determining the frequency of students' disruptive behaviors that prevent to reach learning outcomes and suggesting solutions to eliminate those are crucial to improve learning quality and efficiency. As a result of the emergence of undesirable behaviors in the classroom environment, teachers devote time to manage problematic behaviors rather than learning teaching process. Oliver et al. (2011) state that this situation adversely affects student achievement. In this context, in this study, it is aimed to determine the frequency of undesirable behaviors faced by the university faculty members in the learning teaching process and to determine the level of disturbance in the face of these behaviors and to make suggestions for preventing them.

Method

The research is a descriptive study and survey model is used. Survey model is used to have a general judgment about the universe. Studies are conducted on the universe itself or a group representing the universe (Karasar, 2002). This method is preferred because it is tried to describe the frequency of undesirable behaviors that university faculty members face in the classroom. Data were collected from a total of 122 lecturers from Düzce University in 2016-2017 academic year.

Data Collection Tools

In order to determine the undesirable student behaviors, the "Undesirable Student Behavior Questionnaire" was used which was developed by the researchers. In the process of developing the questionnaire; firstly 30 faculty members were asked to write an essay about the behaviors they did not want in their classrooms, and simultaneously national and international literature were searched. A 55-item draft questionnaire was prepared and presented to the expert opinion by taking into consideration the information obtained from the related literature and the situations determined by the lecturers in their compositions. Based on the opinions of 7 experts working in different disciplines, the content validity ratios were calculated and 45 items were kept in the questionnaire between 90-100% validity. 10 items were decided to be removed.

The questionnaire lists a number of undesirable behaviors that can be done by the students in the classroom. This questionnaire, which consists of two parts, has a total of 45 items. In the first part, the frequency of encountering undesirable behaviors of lecturers is asked to rate as "I have never experienced", "I sometimes experience" "I generally

experience, *I experience nearly in all lectures* in 4 degrees. In the second part of the questionnaire, the degree of disturbance is asked and replied as *"I never get annoyed"*, *"I partially get annoyed"*, *"I get annoyed"* *"I get very annoyed"*.

Findings

In this part of the study, the frequency of undesirable behaviors encountered by the lecturers and the level of disturbance from these behaviors were presented.

1. Problems with the use of telephone during the course

It is seen that 96.7% of the lecturers encountered the behavior related with the phone. When the frequency of encounter is examined, it is seen that 67.2% of the participants encounter it sometimes, 23% of them in general, and 6,6 of them face almost in every course. When it is examined how much the instructors are disturbed by the behavior of phone calls in the lesson, it is seen that a large part of the lecturers 93% feel uncomfortable. When the amount of discomfort is observed, it is seen that 32% of them are partially, 39.3% of them are moderate and 22.1% of them are very uncomfortable.

2. Cellphone messaging

94.3% of the lecturers stated that students were messaging with their phone in the course. When the frequency of this behavior is examined, it is seen that 41% experience it sometimes 30.3% in general and 23% nearly in every course. When the level of disturbance of faculty members is examined, it is seen that 5,7% of them are not at all uncomfortable, 41% of them are partially disturbed, 30,3% of them are uncomfortable and 23% of them are very uncomfortable.

3. Keep talking after the lecturer arrives in class

97.5% of the lecturers stated that the students continue speaking even after the lecturer arrives. When the frequency of this behavior is taken into consideration, it is seen that 53.3% of the cases as sometimes 31.1% in general and 13% everytime. When the level of disturbance of lecturers is examined, it is observed that 3.3% of them are not at all uncomfortable, 21.3% of them are partially uncomfortable, 49.2% of them are uncomfortable and 26.2% of them are very uncomfortable.

4. Talking without taking permission

It is seen that 91% of the lecturers encountered this behavior. When the frequency of behavior is examined, it is seen that 56.6% experience it sometimes, 28.7% in general, 6.6% nearly in every course. When the level of disturbance is examined, it is seen that 12.3% of them are not at all uncomfortable, 41.8% of them are uncomfortable, 36.1% of them are uncomfortable and 9.8% of them are very uncomfortable.

5. Speak with other students in a way that disrupts the course

95, 1 % of the lecturers experience this problem. 62,3% experience it sometimes, 24.6 % in general, 8,2 % nearly in all courses. The level of disturbance is as follows; 9% never get annoyed, 48,4% partially get annoyed, 41,8 % get annoyed.

6. Drinking tea, coffee or other things in class

90, 2% of lecturers encounter this problem. The frequency ratios are; 54,1% sometimes, 27% in general, 9% nearly in every course. 50,8 % of lecturers never get annoyed from this behavior, 22,1% partially and 18% get annoyed from this behavior.

7. Sleeping during the course

95,1% of the lecturers experience this problem. The frequency ratios are; 63,9 sometimes, 23% in general, 8,2% nearly in every course. 13,9% of the lectures never get annoyed, 36,9% partially get annoyed, 28,7% get annoyed, 20,5% get very annoyed.

8. Not to be able to recognize the source and the information that is not defined as scientific information.

79,5 % of lecturers experience this behavior. According to the frequency; 59,8% experience it sometimes, 15,6 % in general. According to disturbance degree 24,6% of lecturers never get annoyed, 30,3% get partially annoyed, 36,1% get annoyed.

9. Not listening to the classmates' views during the course

86, 1% of lecturers experience this behaviour. 59% of lecturers experience it sometimes, 22.1% in general. 48,4% of lecturers get annoyed and 23% get very annoyed.

10. Interrupting the speech of classmates

90,2 % of lecturers experience this problem. 64,8 % experience it sometimes, 21,3% in general. 55,7% get annoyed and 23,8% get very annoyed from this behavior.

11. Using slang words

69,7% of lecturers encounter this problem. 58,2% of them experience it sometimes, 10,7 % in general. When the disturbance ratio is investigated; 35,2 of lecturers get annoyed and 50% of them get very annoyed.

12. Answering to a question aloud and all together

82% of lecturers experience this problem. 54,9% experience it sometimes, 23,8% in general. 41,8% of lecturers partially get annoyed from this, 24,6% get annoyed and 12,3% get very annoyed. 21,3% of them never get annoyed from this behaviour.

13. Asking unrelated questions about the content.

93,6% of lecturers face this problem. 68,9% experience it sometimes, 22,1% in general. 43,4% partially get annoyed, 32,8% get annoyed from this behaviour.

14. Disrupting the lecture by talking with other students

94,3% of lecturers face this problem. 63,9% experience it sometimes and 23% in general. 48,4% of them get annoyed and 35,2% of them get very annoyed from this behaviour.

15. Not doing homework

92,6% of lecturers face the problem. 45,1% experience it sometimes, 32% in general and 15,6% nearly in every course. Most of the lecturers get annoyed from this situation (Approximately 73,8%).

16. Plagiarism

87,7% experience this problem and most of the lecturers get annoyed (41,8% get annoyed and 48,4% get very annoyed)

17. Being busy with another course preparation during lecture

61% of lectures experience it sometimes, 20,5% in general. Most of the lecturers are uncomfortable with this situation (49,2% and 33,6%)

Conclusion, Discussion

In this study, it has been tried to determine the frequency of undesirable student behaviors and the degree of disturbing them. When these behaviors are examined, it is noteworthy that the behavior of mobile phones (telephone ringing, messaging, looking at the internet, etc.) is very frequent and the number of lecturers who are disturbed by this situation is noteworthy.

In this case, the lecturers can direct this undesirable behavior to a positive purpose by including applications such as online response systems (Kahoot, etc.) which students can use their mobile phones, which are a necessity of the communication age and play an important role in their daily lives. A large proportion of the students continue to speak even after the lecturer. The rate of discomfort related to this issue is also very high. If introductory activities including gaining attention, motivation etc. are well planned and stimulants that are appropriate to the interests and levels of the students are used, similar problems can be partially prevented. Determining class rules in cooperation with students will increase their responsibility in these behaviors. Therefore, establishing the borders to solve common problems such as talking without permission, bothering other students, not listening to the views of their classmates would be beneficial. In addition with this, low motivation levels cause undesirable behavior as well. For this purpose, lecturers may use different techniques such as giving feedback, positive reinforcement or creating activities suitable for emphatic experiences.

One of the behaviors that significantly affect the teaching and learning process in the classroom is the quality of scientific value of sources of the students. In addition, in the context of failing to fulfill the responsibility given, not to take their duties on time is another problem. It is difficult to create a positive learning environment where students do not have self-regulation skills and can not fully comprehend the responsibilities of the university student. At the same time, these skills need to be supported in the classroom environment. In recent years, it has been possible for the students to get information very easily and to get the results with the least possible effort to synthesize their knowledge. The fact that academicians include research ethics in their lessons along with activities that increase the information literacy in students can contribute to the reduction of this situation.

The results obtained from this study, show similarity with the study conducted by Siyez (2009) on 109 high school teachers . The undesirable

behavior teachers experience in the course are listed as the use of the mobile phone, chewing gum, cheating, disrupting the course flow, swearing, giving physical damage to a friend, being late etc.

Another study, in which the results were similar, was conducted by Üstünlüoğlu (2013). When the results of the research are examined, the lecturers stated the problems as; inappropriate speech in class, not getting prepared for classes, lack of class participation, late homework, students arriving late and sleeping in class. ifade etmişlerdir.

The results of another study conducted by Güleç (2013) with university lecturers are in parallel with the results of this research. In the research, using mobile phones during the course “, discussing with other students in the class or with a teacher, cheating are frequently seen as undesirable behaviors.

Kırbaş ve Atay (2018) tarafından ilköğretim düzeyinde yapılan bir araştırmada öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları en sık problemlerin; derste izin almadan konuşma, öğretmeni derste dinlememe olduğu görülmüştür. Araştırmada problemleri davranışların görülme sıklığının her ders yaşandığının, problemleri davranışların özellikle Türkçe ve Matematik derslerinde daha sık görüldüğü, problemleri davranışlara ayrılan sürenin problemleri davranışların türüne göre değiştiği tespit edilmiştir.

In a research conducted by Kırbaş and Atay (2018) at the level of primary education, the most common problems that teachers face in the classroom are; speaking without permission, not listening to the teacher. In the study, it was determined that the frequency of problematic behaviors was experienced in every course, problematic behaviors were more frequent especially in Turkish and Mathematics courses, and the time allocated to problematic behaviors changed according to the type of problem behaviors.

One of the studies conducted abroad and consistent with the results of this study was carried out by Al Qahtani (2016). In the study conducted with 190 university students to determine undesirable behaviors, the most common behaviors are; cheating, copied homework, exhibiting rude behaviors, using cell phones in class, talking in the course process and being late for class.

Sonuçlarla benzerlik gösteren bir diğer yurtdışı araştırma Kulinna, Cothran ve Regualos (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. Üniversite düzeyinde öğrencilerin istenmeyen davranışlarını ve bu davranışların sıklığını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında; sakız çiğnemek, derse geç kalmak, derste arkadaşıyla konuşmak, tartışmak, yalan söylemek, kopya çekmek, ders esnasında arkadaşlarını rahatsız etmek, derse dikkatini vermemek şeklinde davranışlar belirlenmiştir.

Another study, similar to the results, was conducted by Kulinna, Cothran and Regualos at the university level (2003). The undesirable behaviors were; chewing gum, being late for class, talking with his friends in class, discussing, lying, cheating, disturbing his friends during the lesson and not giving attention to the lesson.

In another study similar to the findings of the study, Henderson (2016) asked the academic staff working at the university about the undesirable behaviors and the strategies they used for these behaviors.

In findings; to make requests that are not in compliance with the legislation, to threaten the instructors to complain to them, to come late, to sleep, to use slang, to wear unsuitable clothes, to use alcohol, to come to the class by using drugs, to make the movements to disturb other students, not to listen, use electronic devices, make cynical comments, talk about the material that is not related to the lesson, do other homework during the course, threaten the friend or instructor, question the knowledge of the instructor, complain about the grade, complain about homework etc. behaviors were determined.

Recommendations

Based on the results of the research, the following recommendations can be made:

1) Observing the problems of the students and to identify potential problems, to make activities that keep attention and motivation at a high level in the classroom, trying to determine the main reasons for the behavior can help to prevent undesirable behaviors..

2) Class rules can be determined together with the students and by this way students can be directed to take responsibility of their behavior. Students will be presented with case studies about the events that may occur in the classroom.

3) In particular, the studies of universities to identify and prevent undesirable student behavior in the academic environment contribute to more effective learning within the classroom. In many universities, guidelines are prepared on how to manage this process and lecturers are informed. For example, Indiana University, University of Arizona, University of Luzerne, University of North Carolina Wilmington, New York University, Louisiana Technical University, University of Arkansas, York University, Holy Names University, Dixie State University, University of Southern California, California State University, Washington State University etc. Such guidelines are also advisable to spread in universities in Turkey. In addition to this study, which is carried out with descriptive method, comparative studies on the perception of faculty members and student perception can be done by the method of relational, experimental research. Different universities can also be included in the descriptive studies.

Keywords: Learning-teaching process, undesirable behaviors, lecturers

Giriş

Öğrenme-öğretme süreci, hedeflere ulaşmanın niteliğini ve düzeyini etkileyen en önemli bileşendir. Sınıfta etkili bir öğrenme ortamı oluşturulduğunda öğrencilerin hedeflere ulaşması yolunda önemli bir adım atılmaktadır. Bu durumda öğrenme ortamındaki en önemli planlayıcı öğretmendir. Öğretmenlerin planlama yaparken, etkili öğrenmeyi kolaylaştıracak faktörleri dikkate alması gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin, öğrencilerle olumlu bir iletişimi karşılıklı güvence dayalı bir şekilde oluşturmak, öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına uygun farklı öğrenme modelleri, yöntemleri ve teknikleri kullanmak ve sınıfta öğrenci merkezli bir anlayışla gerekli becerilere ağırlık vermek gibi sorumlulukları bulunmaktadır.

Öğretmenler, sınıflarında farklı yetenek ve ihtiyaçları bulunan, farklı sosyo-kültürel özelliklere sahip olan öğrencilerle ilgili bazı zorluklar yaşamaktadırlar. Özellikle, farklı özellikteki bu öğrencileri etkili bir şekilde yönetmek ve kalıcı öğrenmeyi sağlayacak öğretim sürecini gerçekleştirmek öğretmenlerin en çok zorlandıkları noktalarıdır.

Bununla birlikte, öğrencilerin davranışlarını yönetmede, onların içinde buldukları kuşağın özellikleri de önemli rol oynamaktadır. Özellikle 1982 sonrası doğan ve y kuşağı olarak adlandırılan öğrencilerin üniversite öğrencileri olarak yer aldığı sınıflarda, öğretim elemanları çeşitli zorluklar yaşamaktadırlar. Bu kuşağın gözlemlenen bazı özellikleri; teknolojiye olan yatkınlıkları, sosyal aktivitelere akademik hayattan daha fazla önem vermeleri, sosyal paylaşım çok vakit ayırmaları, kütüphaneden çok internet ortamında vakit geçirmeleridir. Bütün bu özellikler, öğrencilerin hem sınıf içi davranışlarına hem de çalışma alışkanlıklarına doğrudan yansımaktadır (McMahon ve Pospisil, 2005). Dolayısıyla öğrencilerin özelliklerini dikkate alarak istenmeyen davranışlara yönelik stratejiler geliştirmek oldukça önemlidir.

Houff (2009) sınıf yönetiminin, duruma, öğrencilere, sınıfın koşullarına ve kişisel inançlara dayanmakta olduğunu ifade etmektedir. Öğretmenler öncelikle; sınıf yönetimiyle ilgili en büyük sorunu tanımlamalı, başarılı bir sınıfın özelliklerini belirlemeli, etkili bir yönetim planının nasıl olduğunu saptamalı, planı etkili yapan faktörleri, sınıftaki kontrol durumlarını belirlemeli ve öğretim stilini açıklamalıdır.

Sınıf içinde istenmeyen davranışların tanımlanmasına yönelik birçok çalışma yapılmıştır. Bu davranışlar öğrenim kademelerine, öğrenci özelliklerine ve öğretmen algısına göre farklılık göstermekle birlikte temel noktalarda benzerlik göstermektedir. Öztürk (2005, s.157), davranışların olumlu ya da olumsuz algılanma biçiminin, sınıfın ortamının o andaki özelliğine göre değişebileceğini ifade etmektedir.

İstenmeyen davranışlar, sınıf içinde diğer öğrencileri rahatsız eden, sınıf içinde öğrenme-öğretme sürecini bozan, okulun ve öğretmenin kanuni beklenti ve kuralları ile ters düşen ya da sınıfta karışıklık meydana getiren davranışlar olarak nitelendirilebilir. Bu davranışlar; rahatsız etme düzeyine göre farklılık göstermektedir. İslık çalmak, yüksek sesle konuşmak, kopya çekmek, dersi dinlememek, gürültü yapmak, arkadaşlarına veya sınıf eşyalarına zarar vermek gibi davranışlar bu tür davranışlara örnek olarak verilebilir. Bu davranışların ortaya çıkması sonucunda, hem öğrenciler hem de öğretmen olumsuz şekilde etkilenir (Tertemiz, 2000, s.65; Öztürk, 2005, s. 158).

Cummings (2000, s, 115), en küçükten, yaşamı tehdit eden davranışlara varıncaya kadar çeşitlilik gösteren bu davranışlarla ilgili daha detaylı bir tanımlama yapmıştır. Buna göre; dersi dinlememek, ders esnasında gürültü yapmak, yalan söylemek, cep telefonu ile ilgilenmek, derse hazırlıksız gelmek, söz almadan konuşmak, dersle ilgilenmemek, rahatsız edici sorular sormak, argo konuşmak, kopya çekmek, arkadaşlarına vurmak, ders sırasında uyumak, sakız çiğnemek, bir şeyler yemek, herhangi bir nesne ile rahatsız edici şekilde oynamak (kalem, silgi vb.) istenmeyen davranışlar olarak belirtilmiştir.

Yiğit (2012), istenmeyen öğrenci davranışlarını, derse hazırlıksız gelmek, derse geç gelmek, nezaket kurallarına uymamak vb. olanları bireysel, arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kuramamak, derste diğer arkadaşlarını rahatsız etmek vb. olanları arkadaşlarına dönük ve verilen ödevi yapmamak, öğretmenle sağlıklı iletişim kuramamak, öğretmene karşı gelmeyi de öğretmene dönük davranışlar olarak sınıflandırmıştır. Öztürk (2005, s. 159) istenmeyen öğrenci davranışlarını; akademik açıdan, sosyal açıdan, fiziksel donanım ve ortama zarar verme şeklinde gruplandırmıştır. Bu davranışlara örnek olarak; derse ilgisiz kalma, öğrenci pasifliği, verilen görevleri yapmamak, öğretmenle veya arkadaşıyla çatışmaya girmek, sınıf eşyalarına zarar vermek verilebilir. İstenmeyen davranışların tanımlanmasına yönelik ifadeler incelendiğinde; temelde öğrenme-öğretme sürecine olumsuz olarak yansıyan maddelerde benzerlikler görüldüğü söylenebilir. Literatür incelendiğinde, istenmeyen

davranışların çözümlerine yönelik yapılacaklar arasında, davranışların sebeplerin belirlenmesi önerilmektedir.

Cummings (2000, s, 115), sınıf yönetimi literatüründe, yönetimi, öğretmenin sorumluluğu olarak görmeyi yaygın olduğunu, istenmeyen davranışların da öğretmenlerin öğrencilerle yaşadığı sorunlu davranışlar olarak ifade etmektedir. Bunun aksine, aslında çoğu zaman öğretmenin yanlış davranışları da öğrencinin istenmeyen davranışlarının sebebi olabilmektedir.

İstenmeyen öğrenci davranışlarının doğru yöntem ve stratejiler kullanılarak önlenmesi, öğretimin kalitesinin artırılması açısından son derece önem arz etmektedir. Morgan (2008), etkili sınıf yönetimi için önerdiği modelinde, öğrencilerle sıcak ve saygı dolu bir ilişki kurmayı tüm stratejiler için ön koşul olarak ifade etmektedir. Bunun sonrasında tutarlı rutinler oluşturulmasını, açık kurallar belirlenmesini, iyi davranışları korumak için olumlu pekiştiricilerin kullanılmasını ve bu şekilde problemleri davranışların değiştirebileceğini ifade eder. Ödüllerin kullanımı da olumlu davranışların korunması için önerilmektedir. Tüm bu basamaklar gerçekleştirildikten sonra cezalandırmak en az kullanılması önerilen konumdur.

Murphy (2010), sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesine yönelik olarak bazı stratejiler önermiştir, bu stratejileri etki öncesi, etki ve etki sonrası olarak üç grupta açıklamıştır. Bu stratejiler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. İstenmeyen davranışların önlenmesine yönelik stratejiler

Etki öncesi dönem (Planlama ve içerik hazırlama)	Etki dönemi (İçerik sunumu ve düzenlemeler)	Etki sonrası dönem(Değerlendirme ve geri bildirim)
Dersin programına yönelik beklentiler Oturma düzeni Boşlukların arka sıralarda verilmesi Öğretim stratejilerinin çeşitlendirilmesi	Vücut dili ve duruş Ses tonu Mizahı kullanmak Tepki verilecek davranış seçmek	Bire bir konuşma Yardım konusunda bilgilendirme İzleme ve davranış tespiti

Tablo 1’de görüldüğü üzere, ders öncesinde yapılacak işlemler, öğretmenin dersin hedeflerini, beklentilerini, sınıf kurallarını açıkça anlatan bilgi formunu öğrencilere ulaştırmasıyla başlar. Özellikle istenmeyen davranış içinde olması beklenen öğrencilerin ön sıralarda veya daha sessiz öğrencilerle oturmasını sağlayan bir şekilde düzenlenmesi, mümkün olduğu kadar boşlukların arkada yer alması öğretmenin öğrencileri takibi açısından olumlu olacaktır. Bunun yanı sıra öğretmenin dersini, aktif öğrenme stratejilerini kullanarak planlaması, daha katılımcı ve etkili bir ders için önemlidir. Etki aşamasında beden dilini ve ses tonunu etkili bir şekilde kullanmak, ders içinde mizaha yer vermek ve sadece gerçekten önemli durumlarda davranışa tepki vermek istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına engel olacaktır. Etki sonrası aşamasında, istenmeyen davranış ortaya koyan öğrenci ile birebir görüşülmesi, yardım konusunda onu bilgilendirmek ve desteklemek, öğrencinin diğer derslerdeki durumunu izlemek ve öğretmenleriyle davranışlarının nedeni üzerine görüşmek önemlidir.

Öğrenme ile ilgili kazanımlara ulaşmayı engelleyici istenmeyen öğrenci davranışlarının sıklığının belirlenmesi ve bunların ortadan kaldırılmasına yönelik çözüm önerilerinin ortaya konması öğretim kalitesini doğrudan etkileyen bir faktördür. Sınıf ortamında istenmeyen davranışların ortaya çıkması sonucu öğretmenler, öğrenme öğretme sürecinden çok problemleri davranışları yönetmeye vakit ayırmaktadır. Oliver, Wehby ve Reschly (2011) bu durumun, öğrenci başarısını olumsuz şekilde etkilediğini ifade etmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada, üniversite öğretim üyelerinin öğrenme öğretme sürecinde sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışların sıklığı ve bu

davranışlar karşısında rahatsız olma düzeylerinin belirlenmesi ve istenmeye davranışların önlenmesine yönelik öneriler getirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma betimsel bir çalışmadır ve betimsel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü üzerinde ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama çalışmasıdır (Karasar, 2002). Üniversite öğretim elemanlarının sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışların neler olduğu ve sıklık düzeyi betimlenmeye çalışıldığı için bu yöntem tercih edilmiştir.

Veriler 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Düzce Üniversitesinde görev yapmakta olan toplam 122 öğretim elemanından anket yoluyla toplanmıştır. Araştırmaya dahil olan katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Çalışma grubuna ilişkin betimsel bilgiler

Cinsiyet	Kadın	Erkek									
<i>n</i>	36	86									
%	29,5	70,5									
Görev yeri	Müh	Spor	Sağ	Tek	Eğt	Orm	Yab	Tıp	İlh		
<i>n</i>	17	7	6	25	10	15	23	11	7		
%	13,9	5,7	4,9	20,5	8,2	12,3	18,9	9,0	5,7		
Ünvan	Okt	Ögr	Yrd	Doç	Prof						
<i>n</i>	22	6	54	32	8						
%	17	4,9	44,3	26,2	6,6						

Müh: Mühendislik Fakültesi, Spor: Spor Bilimleri Fakültesi, Sağlık: Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tek: Teknoloji Fakültesi, Eğt: Eğitim Fakültesi, Orm: Orman Fakültesi, Yab: Yabancı Diller Yüksekokulu, İlh: İlahiyat Fakültesi

Tablo 2’ye göre katılımcıların %29,5 (*n*=36)’sının kadın ve %70,5 (*n*=86)’sının erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların görev yapmakta oldukları fakültele göre dağılımlarına bakıldığında ise %13,9 (*n*=17)’unun Mühendislik, %5,7 (*n*=7)’sinin Spor Bilimleri, %4,9 (*n*=6)’sının Sağlık Bilimleri, %20,5 (*n*=25)’ininin Teknoloji, %8,2 (*n*=10)’sinin Eğitim, %12,3 (*n*=15)’ünün Orman, %18,9 (*n*=23)’ünün Yabancı dil, %9,0 (*n*=11)’unun Tıp fakültesi, %5,7 (*n*=7)’sinin İlahiyat fakültesindeki öğretim üyelerinden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların ünvanlarına göre dağılımlarına bakıldığında ise %17 (*n*=22)’sinin okutman, %4,9 (*n*=6)’unun öğretim görevlisi, %44,3 (*n*=54)’ünün yardımcı doçent, %26,2 (*n*=32)’sinin doçent, %8 (*n*=6,6)’inin ise profesörlerden oluşmuştur.

Veri Toplama Aracı

Öğretim elemanlarının sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışları belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen İstenmeyen Davranışların Belirlenmesi Anketi kullanılmıştır. Anketin geliştirilmesi sürecinde öncelikle üniversitede derse giren 30 öğretim üyesinden sınıflarında karşılaştıkları istenmeyen davranışlarla ilgili bir kompozisyon yazmaları istenmiş, eş zamanlı olarak konuyla ilgili ulusal ve uluslararası literatür taranmıştır. İlgili literatürden elde edilen bilgiler ve öğretim üyelerinin kompozisyonlarında belirledikleri durumlar dikkate alınarak 55 maddelik taslak bir anket oluşturularak uzman görüşüne sunulmuştur. Farklı disiplinlerde

görev yapan toplam 7 uzmanın görüşleri doğrultusunda kapsam geçerlik oranları hesaplanmış ve uzmanların her bir maddenin geçerli olduğu noktada uyuşma düzeylerinin %90-100 arasında olduğu toplam 45 madde ankette tutulmuş, 10 maddenin çıkarılmasına karar verilmiştir.

İstenmeyen Davranışların Belirlenmesi Anketi'nde öğrenciler tarafından sınıf içinde yapılabilecek bir takım istenmeyen davranışlar listelenmiştir. İki bölümden oluşan bu ankette toplam 45 madde bulunmaktadır. Birinci bölümde öğretim elemanlarının istenmeyen davranışla karşılaşma sıklığını, “hiç karşılaşmadım”, “bazen karşılaşıyorum”, “genelde karşılaşıyorum” ve “hemen hemen her ders karşılaşıyorum” şeklinde 4'lü derecelendirmeleri istenmektedir. Anketin ikinci bölümünde ise öğretim elemanlarının karşılaştıkları istenmeyen davranışların onları rahatsız etme düzeylerini “hiç rahatsız olmam”, “kısmen rahatsız olurum”, “rahatsız olurum” ve “çok rahatsız olurum” şeklinde 4'lü derecelendirmeleri istenmektedir.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretim elemanlarının sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışların sıklığı ve bu davranışlardan rahatsız olma düzeylerine ilişkin bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Öğretim elemanlarının sınıf içinde öğrencilerin derste telefon kullanımı ile ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Derste telefon kullanımı ile ilgili sorunlar

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	4	3,3	8	6,6	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	82	67,2	39	32,0	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	28	23,0	48	39,3	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	8	6,6	27	22,1	Çok rahatsız olurum

Tablo 3'te öğretim elemanlarının %96,7'sinin derste telefonun çalması davranışıyla karşılaştıkları görülmektedir. Karşılaşma sıklığına bakıldığında ise % 67,2'sinin bazen, %23'ünün genelde, 6,6'sının ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının derste telefon çalması davranışından ne miktarda rahatsız olduğu incelendiğinde %93 gibi büyük bir bölümünün rahatsızlık duyduğu görülmektedir. Duyulan rahatsızlığın miktarına bakıldığında ise %32'sinin kısmen, %39,3'ünün orta derecede, %22,1'inin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının sınıf içinde öğrencilerin derste cep telefonuyla mesajlaşmaları ile ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Derste cep telefonuyla mesajlaşmak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	7	5,7	7	5,7	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	50	41,0	50	41,0	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	37	30,3	37	30,3	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	28	23,0	28	23,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 4'te öğretim elemanlarının %94,3'ü öğrencilerin derste telefonuyla mesajlaştığını belirtmiştir. Bu davranışın sıklığına bakıldığında ise % 41'inin bazen, %30,3'ünün genelde, %23'ünün ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir.

Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %5,7'sinin hiç rahatsız olmadığı, %41'inin kısmen, %30,3'ünün rahatsız olduğu, %23'ünün ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanı derse girdikten sonra öğrencilerin konuşmayı kesmemeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretim elemanı derse girdikten sonra konuşmayı kesmemek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	3	2,5	4	3,3	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	65	53,3	26	21,3	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	38	31,1	60	49,2	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	16	13,1	32	26,2	Çok rahatsız olurum

Tablo 5'te öğretim elemanlarının %97,5'inin öğretim elemanı derse girdikten sonra bile öğrencilerin konuşmaya devam ettiğini belirtmiştir. Bu davranışın sıklığına bakıldığında ise % 53,3'ünün bazen, %31,1'inin genelde, %13,1'inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %3,3'ünün hiç rahatsız olmadığı, %21,3'ünün kısmen, %49,2'sinin rahatsız olduğu, %26,2'sinin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının sınıf içinde öğrencilerin söz almadan konuşmalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 6'te sunulmuştur.

Tablo 6. Söz almadan konuşmak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	10	8,2	15	12,3	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	69	56,6	51	41,8	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	35	28,7	44	36,1	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	8	6,6	12	9,8	Çok rahatsız olurum

Tablo 6'da öğretim elemanlarının %91'inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 56,6'sının bazen, %28,7'sinin genelde, %6,6'sının ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız

olma düzeyi incelendiğinde %12,3'ünün hiç rahatsız olmadığı, %41,8'inin kısmen, %36,1'inin rahatsız olduğu, %9,8'sinin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının sınıf içinde öğrencilerin dersin işlenişini bozacak şekilde diğer öğrencilerle konuşmalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 7'te sunulmuştur.

Tablo 7. Dersin işlenişini bozacak şekilde diğer öğrencilerle konuşmak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	f	%	f	%	
Hiç karşılaşmadım	6	4,9	11	9,0	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	76	62,3	59	48,4	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	30	24,6	51	41,8	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	10	8,2	1	,8	Çok rahatsız olurum

Tablo 7'de öğretim elemanlarının %95,1'inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 62,3'ünün bazen, %24,6'sının genelde, %8,2'sinin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %9'unun hiç rahatsız olmadığı, %48,4'ünün kısmen, %41,8'inin rahatsız olduğu, %0,8'sinin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin derste çay, kahve, meşrubat vb. şeyler içmeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 8'te sunulmuştur.

Tablo 8. Derste çay, kahve, meşrubat vb. şeyler içmek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	f	%	f	%	
Hiç karşılaşmadım	12	9,8	62	50,8	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	66	54,1	27	22,1	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	33	27,0	22	18,0	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	11	9,0	11	9,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 8'de öğretim elemanlarının %90,2'sinin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 54,1'inin bazen, %27,0'ının genelde, %9'unun ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %50,8'inin hiç rahatsız olmadığı, %22,1'inin kısmen, %18'inin rahatsız olduğu, %9'unun ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ders esnasında uyumalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Ders esnasında uyumak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	f	%	f	%	
Hiç karşılaşmadım	6	4,9	17	13,9	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	78	63,9	45	36,9	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	28	23,0	35	28,7	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	10	8,2	25	20,5	Çok rahatsız olurum

Tablo 9’da öğretim elemanlarının %95,1’inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 63,9’unun bazen, %23,0’inin genelde, %8,2’sinin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %13,9’unun hiç rahatsız olmadığı, %36,9’unun kısmen, %28,7’sinin rahatsız olduğu, %20,5’inin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin derste kaynağı, doğruluğu belirlenmeyen bilgileri bilimsel bilgi olarak kabul edip derste söylemeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Kaynağı, doğruluğu belirlenmeyen bilgileri bilimsel bilgi olarak kabul edip derste söylemek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	f	%	f	%	
Hiç karşılaşmadım	25	20,5	30	24,6	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	73	59,8	37	30,3	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	19	15,6	44	36,1	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	5	4,1	11	9,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 10’da öğretim elemanlarının %79,5’inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 59,8’inin bazen, %15,6’sının genelde, %4,1’inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %24,6’sının hiç rahatsız olmadığı, %30,3’ünün kısmen, %36,1’inin rahatsız olduğu, %9’unun ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin sınıf arkadaşlarının ders esnasındaki görüşlerini dinlememeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Sınıf arkadaşlarının ders esnasındaki görüşlerini dinlememek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	f	%	f	%	
Hiç karşılaşmadım	17	13,9	5	4,1	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	72	59,0	30	24,6	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	27	22,1	59	48,4	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	6	4,9	28	23,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 11’de öğretim elemanlarının %86,1’inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 59’unun bazen, %22,1’inin genelde, %4,9’unun ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %4,1’inin hiç rahatsız olmadığı, %24,6’sının kısmen, %48,4’ünün rahatsız olduğu, %23’ünün ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin sınıf arkadaşlarının sözünü yarıda kesmeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Sınıf arkadaşlarının sözünü yarıda kesmek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	12	9,8	5	4,1	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	79	64,8	20	16,4	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	26	21,3	68	55,7	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	5	4,1	29	23,8	Çok rahatsız olurum

Tablo 12’de öğretim elemanlarının %90,2’sinin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 64,8’inin bazen, %21,3’ünün genelde, %4,1’inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %4,1’inin hiç rahatsız olmadığı, %16,4’ünün kısmen, %55,7’sinin rahatsız olduğu, %23,8’inin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin sınıf arkadaşlarına argo kelimelerle hitap etmeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo13. Arkadaşlarına argo kelimelerle hitap etmek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	37	30,3	3	2,5	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	71	58,2	15	12,3	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	13	10,7	43	35,2	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	1	,8	61	50,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 13’de öğretim elemanlarının %69,7’sinin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 58,2’sinin bazen, %10,7’sinin genelde, %0,8’inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %2,5’inin hiç rahatsız olmadığı, %12,3’ünün kısmen, %35,2’sinin rahatsız olduğu, %50’sinin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ders sırasında sorulan bir soruya hep bir ağızdan cevap vermeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 14’de sunulmuştur.

Tablo 14. Ders sırasında sorulan bir soruya hep bir ağızdan cevap vermek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	22	18,0	26	21,3	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	67	54,9	51	41,8	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	29	23,8	30	24,6	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	4	3,3	15	12,3	Çok rahatsız olurum

Tablo 14’de öğretim elemanlarının %82’sinin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 54,9’unun bazen, %23,8’inin genelde, %3,3’ünün ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız

olma düzeyi incelendiğinde %21,3'ünün hiç rahatsız olmadığı, %41,8'inin kısmen, %24,6'sinin rahatsız olduğu, %12,3'ünün ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin derste işlenen konuyla ilgisi olmayan sorular sormalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15. Derste işlenen konuyla ilgisi olmayan sorular sormak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	8	6,6	18	14,8	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	84	68,9	53	43,4	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	27	22,1	40	32,8	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	3	2,5	11	9,0	Çok rahatsız olurum

Tablo 15'de öğretim elemanlarının %93,6'sının bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 68,9'unun bazen, %22,1'inin genelde, %2,5'inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %14,8'inin hiç rahatsız olmadığı, %43,4'ünün kısmen, %32,8'inin rahatsız olduğu, %9'unun ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin diğer öğrencilerle konuşarak dersin işlenişine zarar vermeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 16'da sunulmuştur

Tablo 16. Diğer öğrencilerle konuşarak dersin işlenişine zarar vermek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	7	5,7	4	3,3	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	78	63,9	16	13,1	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	28	23,0	59	48,4	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	9	7,4	43	35,2	Çok rahatsız olurum

Tablo 16'da öğretim elemanlarının %94,3'ünün bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 63,9'unun bazen, %23'ünün genelde, %7,4'ünün ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %3,3'ünün hiç rahatsız olmadığı, %13,1'inin kısmen, %48,4'ünün rahatsız olduğu, %35,2'sinin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ödev yapmamlarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 17'de sunulmuştur

Tablo 17. Ödev yapmamak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	9	7,4	6	4,9	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	55	45,1	26	21,3	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	39	32,0	64	52,5	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	19	15,6	26	21,3	Çok rahatsız olurum

Tablo 17’de öğretim elemanlarının %92,6’sının bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 45,1’inin bazen, %32’sinin genelde, %15,6’sının ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %4,9’unun hiç rahatsız olmadığı, %21,3’ünün kısmen, %52,5’inin rahatsız olduğu, %21,3’ünün ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ödevi zamanında getirmemeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 18’de sunulmuştur

Tablo 18. Ödevi zamanında getirmemek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	6	4,9	5	4,1	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	60	49,2	25	20,5	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	42	34,4	69	56,6	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	14	11,5	23	18,9	Çok rahatsız olurum

Tablo 18’de öğretim elemanlarının %95,1’inin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 49,2’sinin bazen, %34,4’ünün genelde, %11,5’inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %4,1’inin hiç rahatsız olmadığı, %20,5’inin kısmen, %56,6’sının rahatsız olduğu, %18,9’unun ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ödevlere veya araştırmalara gerekli özeni göstermemeleriyle ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 19’da sunulmuştur

Tablo 19. Ödevlere veya araştırmalara gerekli özeni göstermemek

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	5	4,1	5	4,1	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	58	47,5	18	14,8	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	44	36,1	70	57,4	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	15	12,3	29	23,8	Çok rahatsız olurum

Tablo 19’da öğretim elemanlarının %95,9’unun bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 47,5’inin bazen, %36,1’inin genelde, %12,3’ünün ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %4,1’inin hiç rahatsız olmadığı, %14,8’inin kısmen, %57,4’ünün rahatsız olduğu, %23,8’inin ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin ödev ve araştırmalarında bilgi hırsızlığı (aşırı macılık) yapmalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 20’de sunulmuştur

Tablo 20. Ödev ve araştırmalarında bilgi hırsızlığı (aşırı macılık) yapmak (İnternetten veya başka kaynaklardan bulduğu kendine ait olmayan ödev/projeyi kendisininmiş gibi sunmak)

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	15	12,3	2	1,6	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	57	46,7	10	8,2	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	39	32,0	51	41,8	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	11	9,0	59	48,4	Çok rahatsız olurum

Tablo 20’de öğretim elemanlarının %87,7’sinin bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 46,7’sinin bazen, %32’sinin genelde, %9’unun ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %1,6’sının hiç rahatsız olmadığı, %8,2’sinin kısmen, %41,8’inin rahatsız olduğu, %48,4’ünün ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Öğretim elemanlarının öğrencilerin derste başka bir ders için hazırlık yapmalarıyla ilgili karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların sıklık düzeyine ilişkin bulgular Tablo 21’de sunulmuştur

Tablo 21. Derste başka bir ders için hazırlık yapmak

	Sıklık		Rahatsızlık		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Hiç karşılaşmadım	19	15,6	4	3,3	Hiç rahatsız olmam
Bazen karşılaşıyorum	75	61,5	17	13,9	Kısmen rahatsız olurum
Genelde karşılaşıyorum	25	20,5	60	49,2	Rahatsız olurum
Hemen hemen her ders karşılaşıyorum	3	2,5	41	33,6	Çok rahatsız olurum

Tablo 21’de öğretim elemanlarının %84,4’ünün bu davranışla karşılaştığı görülmektedir. Davranışın sıklığına bakıldığında ise % 61’inin bazen, %20,5’inin genelde, %2,5’inin ise hemen hemen her ders karşılaştığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının bu davranış karşısındaki rahatsız olma düzeyi incelendiğinde %3,3’ünün hiç rahatsız olmadığı, %13,9’unun kısmen, %49,2’sinin rahatsız olduğu, %33,6’sının ise çok rahatsız olduğu görülmektedir.

Sonuçlar

Araştırmadan elde edilen bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Üniversite öğretim elemanlarının %96,7’sinin derste öğrencilerin telefonlarının çalması davranışıyla karşılaştığı ve %93 gibi büyük bir çoğunluğunun da bu durumdan rahatsızlık duyduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin %94,3’ü derste telefonuyla mesajlaşmakta ve üniversite öğretim elemanlarının %94’ü bundan rahatsız olmaktadır. Bu durumda öğretim elemanları öğrencilerin iletişim çağının bir gerekliliği olan ve onların günlük yaşamlarında önemli bir rol oynayan cep telefonlarını ders amaçlı kullanabilecekleri online yanıt sistemleri (Kahoot vb.) gibi uygulamalara

yer vererek bu istenmeyen davranışı olumlu bir amaca yönlendirebilirler. Öğrencilerin %97,5'inin öğretim elemanı derse girdikten sonra bile konuşmaya devam ettiği ve öğretim elemanlarının %96,7'sinin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının %91'inin söz almadan konuşma davranışıyla karşılaştığı ve %87,7'sinin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının, öğrencilerin %95,1'inin dersin işlenişini bozacak şekilde diğer öğrencilerle konuşma davranışıyla karşılaştığı ve %91,4'ünün bundan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Sınıf arkadaşlarının ders esnasındaki görüşlerini dinlememe davranışıyla karşılaşan akademisyen oranının %86,1 olduğu ve %96'sının bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sınıf arkadaşlarının sözünü yarıda kesmek davranışıyla karşılaşan akademisyen oranının %90,2 olduğu ve %96'sının bu durumdan rahatsızlık duyduğu bulunmuştur. Ders sırasında sorulan bir soruya hep bir ağızdan cevap verme davranışıyla karşılaşan akademisyen oranının %82 olduğu ve %79'unun bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin derste işlenen konuyla ilgisi olmayan sorular sorma davranışıyla karşılaşan akademisyen oranının %93,6 olduğu ve %85'inin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Diğer öğrencilerle konuşarak dersin işlenişine zarar verme davranışıyla karşılaşan akademisyen oranının %94,3 olduğu ve %97'sinin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Ders esnasında oluşan ve öğrenme kalitesini oldukça olumsuz etkileyen bunlara benzer durumlar, öğrencilerin düşük motivasyonundan kaynaklı olabilir. Bu amaçla öğretim elemanları dikkat çekme, güdüleme, hedeften haberdar etme, davranışın sonucuyla ilgili olumlu geri bildirimlerde bulunma vb. etkinlikleri uygun zamanda gerçekleştirebilir ve öğrencilerin empati duyacakları öğrenme yaşantıları sağlayabilirler.

Akademisyenlerin %79,5'inin öğrencilerin kaynağı, doğruluğu belirlenmeyen bilgileri bilimsel bilgi olarak kabul edip derste söyleme davranışıyla karşılaştıkları ve %75'inin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin ödev yapmama davranışlarıyla karşılaşan akademisyen oranının %92,6 olduğu ve %95'inin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Akademisyenlerin %95,1'inin öğrencilerin ödevi zamanında getirmeme davranışıyla karşılaştığı ve %95'sinin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretim elemanları, öğrencilerin %85'inin kendi derslerinde başka bir ders için hazırlık yapan öğrencilerle karşılaştığı ve %97'sinin bu durumdan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin öz-düzenleme becerilerine sahip olmadığı ve üniversite öğrencisinin sorumluluklarını tam olarak kavrayamadığı durumlarda olumlu bir öğrenme ortamı yaratmak oldukça zordur. Aynı zamanda sınıf ortamında da bu becerilerin desteklenmesi gerekmektedir.

Üniversite öğretim elemanlarının %88'inin ödev ve araştırmalarında bilgi hırsızlığı (aşırı macılık) yapmak (internetten veya başka kaynaklardan bulduğu kendine ait olmayan ödev/projeyi kendisininmiş gibi sunmak) davranışlarıyla karşılaştığı ve %98'inin bundan rahatsızlık duyduğu belirlenmiştir. Son yıllarda bilgiye ulaşmanın son derece kolaylaşması ve öğrencilerin mümkün olan en az çabayla sonuca ulaşmak istekleri sonucu ödevlerinde bilgiyi sentezlemekten çok hazır olarak almaları bu duruma neden olmuş olabilir. Akademisyenlerin öğrencilerde bilgi okuryazarlığını artırıcı etkinliklerle birlikte derslerinde araştırma etiğine yer vermeleri bu durumun azaltılmasına katkı sağlayabilir.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, Siyez (2009) tarafından 109 lise öğretmenine sınıf içinde istenmeyen öğrenci davranışlarının sorulduğu ve derste cep telefonu ile oynama, konuşma, söz almadan konuşma, sakız çiğneme, kopya çekme, ders akışını bozma, küfür etme, arkadaşına fiziksel zarar verme, laf atma / lakap takma, şiddet içerikli davranışlar, el şakaları konuşurken birbirlerini dinlememe, öğretmenlerine karşı saygısız davranışlar ve derse geç kalma gibi istenmeyen öğrenci davranışlarının tespit edildiği araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Elde edilen sonuçların benzerlik gösterdiği bir başka araştırma ise Üstünlüoğlu (2013) tarafından yapılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, öğretim elemanları özellikle; sınıf içinde

uygun olmayan konuşmalar, derslere hazırlıksız gelinmesi, sınıf içi katılım olmaması, geç getirilen ödevler, derse geç gelmek, sınıfta uyumak gibi davranışların sıklıkla görüldüğünü ifade etmişlerdir.

Güleç (2013) tarafından üniversite öğretim elemanları ile yürütülmüş bir başka araştırmanın sonuçları da bu araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Araştırmada “Ders esnasında cep telefonu kullanmak”, “Sınıftaki diğer öğrencilerle ya da hoca ile tartışmak”, “Kopya çekmek”, “sık olarak rastlanan istenmeyen davranışlar olarak bulunmuştur.

Kırbaş ve Atay (2018) tarafından ilköğretim düzeyinde yapılan bir araştırmada öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları en sık problemlerin; derste izin almadan konuşma, öğretmeni derste dinlememe olduğu görülmüştür. Araştırmada problemleri davranışların görülme sıklığının her ders yaşandığının, problemleri davranışların özellikle Türkçe ve Matematik derslerinde daha sık görüldüğü, problemleri davranışlara ayrılan sürenin problemleri davranışların türüne göre değiştiği tespit edilmiştir.

Yurt dışında yapılan ve bu araştırma sonuçlarıyla tutarlılık gösteren çalışmalardan biri Al Qahtani, (2016) tarafından yürütülmüştür. İstenmeyen davranışların belirlenmesine yönelik 190 üniversite öğrencisiyle yapılan çalışmada, en çok rastlanılan davranışlar; kopya çekmek, kopya ödev vermek, kaba davranışlar sergilemek, derste cep telefonu kullanmak, ders sürecinde konuşmak ve derse geç kalmak olarak belirlenmiştir.

Sonuçlarla benzerlik gösteren bir diğer yurtdışı araştırma Kulinna, Cothran ve Regualos (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. Üniversite düzeyinde öğrencilerin istenmeyen davranışlarını ve bu davranışların sıklığını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında; sakız çiğnemek, derse geç kalmak, derste arkadaşıyla konuşmak, tartışmak, yalan söylemek, kopya çekmek, ders esnasında arkadaşlarını rahatsız etmek, derse dikkatini vermemek şeklinde davranışlar belirlenmiştir.

Araştırma bulgularıyla benzerlik gösteren bir başka araştırmada Henderson (2016) tarafından üniversitede çalışan öğretim elemanlarına istenmeyen davranışlar ve bu davranışlara yönelik kullandıkları stratejiler sorulmuştur. Bulgularda; mevzuata uygun olmayan taleplerde bulunmak, öğretim elemanlarını üstlerine şikayet etmekle tehdit etmek, geç gelmek, uyumak, ders bitmeden gürültülü şekilde çıkmaya hazırlanmak, argo kullanmak, uygun olmayan kıyafetler giymek, alkol, uyuşturucu kullanarak derse gelmek, diğer öğrencileri rahatsız edecek şekilde hareketler yapmak, arkadaşlarını dinlememek, elektronik cihazlar kullanmak, alaycı şekilde yorumlar yapmak, dersle ilgisi olmayan materyalle ilgilenmek ve konuşmak, ders süresince başka dersin ödevini yapmak, arkadaşını veya öğretim elemanını tehdit etmek, öğretim elemanının bilgisini sorgulamak, aldığı notla ilgili şikayet etmek, ödevden şikayet etmek vb. davranışlar belirlenmiştir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler yapılabilir:

- 1) Öğrencileri sınıf içinde gözlemlemek olası sorunları önceden tespit etmek, sınıf içinde dikkat ve motivasyonu yüksek düzeyde tutacak etkinlikler yapmak, davranışların esas gerekçelerini belirlemeye çalışmak istenmeyen davranışların önlenmesine yardımcı olabilir.
- 2) Sınıf kuralları öğrencilerle birlikte belirlenip, davranışlarının sorumluluklarını alma konusunda yönlendirilebilir. Öğrencilere sınıfta oluşabilecek olaylara ilişkin örnek olaylar sunulup, gruplar halinde bu olaylara ilişkin yorumları ve gerekçeli kararları alınabilir.
- 3) Özellikle üniversitelerin, akademik ortamda istenmeyen öğrenci davranışlarının belirlenmesi ve önlenmesine yönelik yaptıkları çalışmalar, sınıf içinde daha etkili öğrenme sağlanmasına katkı getirmektedir. Birçok üniversitede bu sürecin nasıl yönetileceğiyle ilgili kılavuzlar oluşturulmakta ve öğretim elemanları bilgilendirilmektedir. Örneğin, Indiana Üniversitesi, Arizona Üniversitesi, Luzerne Üniversitesi, North Carolina Wilmington Üniversitesi, New

York Üniversitesi, Louisiana Teknik Üniversitesi, Arkansas Üniversitesi, York Üniversitesi, Holy Names Üniversitesi, Dixie Devlet Üniversitesi, Güney Kaliforniya Üniversitesi, Kaliforniya Devlet Üniversitesi, Washington Devlet Üniversitesi vb. Bu tür kılavuzların Türkiye'deki üniversitelerde de yaygınlaştırılması önerilebilir. Ayrıca betimsel yöntemle yürütülen bu çalışmaya ek olarak, ilişkisel, deneysel araştırmalar yöntemiyle, öğretim üyelerinin algısı ve öğrenci algısına yönelik karşılaştırmalı çalışmalar da yapılabilir. Betimsel olarak yapılacak çalışmalarda farklı üniversiteler de kapsam dahiline alınabilir.

KAYNAKÇA

- Al Qahtani, N. S. S. (2016). The undesirable behaviors of students in academic classrooms, and the discipline strategies used by faculty members to control such behaviors from the perspective of the college of education students in King Saud University. *International Education Studies*, 9(3), 197.
- Cummings, C. B. (2000). *Winning strategies for classroom management*. Alexandria,VA:ASCD.
- Güleç, N. (2013). *Disruptive student behaviors in university preparatory classes observed by teachers of English*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Henderson, K. H. (2016). The effect of higher education classroom management behavior strategies on learning. Walden University, College of Education, Published Doctoral Thesis.
<http://scholarworks.waldenu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3317&context=dissertations>, Erişim tarihi: 28.11.2017
- Houff, S. G. (2009). *The Classroom Manager: Procedures and Practices to Improve Instruction*. Maryland: R&L Education.
- Karasar, N. (2002). Bilimsel araştırma yöntemi. (11. Baskı.) Ankara: Nobel Yayınları.
- Kırbaş, Ş., Atay, A., Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 12/28, 2018 p. 517-538 DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12451 ISSN: 1308-2140, Ankara-Turkey*
- Kulinna, P. H., Cothran, D., & Regualos, R. (2003). Development of an instrument to measure student disruptive behavior. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 7(1), 25-41.
- McMahon, M., & Pospisil, R. (2005). Laptops for a digital lifestyle: Millennial students and wireless mobile technologies. *Proceedings of the Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education*, 2, 421-431.
- Morgan, N. (2008). *Quick, easy and effective behaviour management ideas for the classroom*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Murphy, K. (2010). Is my teaching disturbing you? Strategies for addressing disruptive behaviors in the college classroom. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 81(6), 33-44.
- Oliver, R. M., Wehby, J.H., & Reschly, D.J. (2011). Teacher classroom management practices: Effects on disruptive or aggressive student behavior. *Campbell Systematic Reviews*, 2011:4. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.4073/csr.2011.4>

-
- Öztürk, B. (2017). Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. *Sınıf Yönetimi*, (Ed. Karip E.) ss: 149-192, Pegema Yayıncılık. Ankara.
- Siyez, D. M. (2009). Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 67-80.
- Tertemiz, N. (2000). Sınıf yönetimi ve disiplin. *Sınıf Yönetimi*, (Ed. Küçükahmet, L.) s. 109-135 Nobel Yay., Ankara.
- Üstünlüoğlu, E. (2013). Understanding Misbehavior at University Level: Lecturer Perceptions from the US and Turkey. *Eğitim ve bilim-education and science*, 38(169), 224-235.
- Yiğit, B. (2012). Sınıfta disiplin ve öğrenci davranışının yönetimi. M. Şişman ve S. Turan (Yay.haz.) *Sınıf yönetimi içinde* (s. 79-83). Ankara: Pegem Akademi.